

A Pécsi Ítéltábla a dr. Pap Gábor ügyvéd által képviselt **felperes neve** (címe) felperesnek - a Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt **alperes neve** (címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a ... Törvényszék 2018. február 5-én meghozott .../20. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 20.300 (húszezer-háromszáz) forint másodfokú perköltséget, és az államnak az illetékes állami adóhatóság felhívására 51.160 (ötvenegyezer-százhatvan) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az alperes jogelődje, a ... (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. október 5-én változó kamatozású, CHF alapú, változó futamidejű kölcsönszerződést kötöttek egymással a felperes által megvásárolni kívánt Peugeot 207 típusú személygépkocsi vételárának finanszírozásához, aminek alapján az alperes 1.588.999 forint összegű kölcsönt nyújtott a felperesnek. A szerződésben rögzítettek szerint a hitel futamideje 120 hónap, ami maximálisan 132 hónapra emelkedhet. A szerződés 7. pontja szerint a törlesztőrészletek száma 120, összegük havi 20.132 forint, rögzítette továbbá azt a figyelmeztetést, hogy a devizaalapú finanszírozás esetén a törlesztőrészletek forintban fizetendő összege a devizanem árfolyam és kamat alakulásától függően változhat. Ennek jelentős kockázata abban rejlik, hogy a forint leértékelődése nem csak az esedékes törlesztőrészletek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növeli. A hitelszerződés lejárat előtti megszűnése, vagy módosulása esetén a teljes hátralévő tőketartozást érintő árfolyam különbség egy összegben esedékessé válik. Az adós kijelentette, hogy tudatában van a devizaalapú finanszírozás fokozott kockázatának, és vállalja ennek következményeit.

A kölcsönszerződés 6. pontja az éves induló kamatlábat 9%-ban, 8. pontja a fizetendő árfolyam különbséget az üzletszabályzat 17.3. pontjára utalással, továbbá a 9. pontja a teljes hiteldíjmutató induló mértékét 10,03%-ban határozta meg azzal, hogy a THM mutató értéke nem tükrözi a hitel árfolyamkockázatát és kamatkockázatát.

A szerződés 12. pontjában a felperes kijelentette, hogy az alperes üzletszabályzatát átvette, megismerte és az abban foglaltakat magára nézve kötelezőnek ismeri el.

A kölcsönszerződés 6. pontja és a részévé vált üzletszabályzat 18.3.2. pontja is rögzítette, hogy a szerződés tekintetében a bázisárfolyam a hitel folyósítás napját követő első banki nap végén érvényben lévő számlakonverziós vételi árfolyama, az aktuális árfolyam pedig a törlesztőrészlet esedékessége napjának végén érvényben lévő számlakonverziós eladási árfolyama. Az üzletszabályzat tartalmazta továbbá az árfolyam különbözet összegének meghatározására szolgáló képletet és azt, hogy a szerződés devizanemére meghirdetett árfolyamok módosulásának függvényében meghatározott árfolyam különbözetet a bank érvényesíti, fix futamidejű devizaalapú szerződések esetén a következő törlesztőrészlet esedékességével kiterheli, míg változó futamidejű devizaalapú szerződés esetén a törlesztőrészletben elszámolja, majd a szerződés futamidejét és az utolsó törlesztőrészlet nagyságát erre tekintettel módosítja.

Az alperes és a márkakereskedő között 2001. július 30-án együttműködési megállapodás jött létre, amellyel az alperes meghatalmazta a márkakereskedést, mint szállítót, hogy az általa forgalmazott gépjárműre elkészített szerződéseket helyette és a nevében eljárva aláírja, amennyiben erre külön meghatalmazással feljogosítja. A perbeli kölcsönszerződés kapcsán az alperes 2007. október 15-én írásban meghatalmazta a-t az általa jóváhagyott tartalmú szerződés nevében és helyette eljárva történő megkötésére. Ennek alapján az alperes helyett és nevében eljárva ... által képviselt írta alá hitelezőként a kölcsönszerződést.

A felperes módosított keresetében kérte a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását és annak jogkövetkezményeként a szerződés hatályossá nyilvánítását, valamint az alperes kötelezését 639.484 forint megfizetésére.

A szerződés érvénytelenségét a hitelező jogszerű aláírásának hiányára alapította. Előadta azt is, hogy az üzletszabályzatot a szerződéskötéskor nem ismerhette meg, az nem vált a szerződés részévé. Állította, hogy a kölcsönszerződés a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213.§ (1) bekezdés a) pontja alapján azért érvénytelen, mert nem tartalmazza a szerződés tárgyát, azaz a kölcsön devizaösszegét. Arra hivatkozott, hogy a szerződés nem biztosította a forintban meghatározott kölcsönösszeg devizában kifejezett egyenértékének kiszámíthatóságát. A kölcsönszerződést a Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontja alapján is érvénytelennek tartotta, mert a szerződés nem tartalmaz semmilyen költséget, díjat, amelyet a THM számításánál figyelembe kell venni, kizárólag a THM került feltüntetésre. Hivatkozott arra is, a kölcsönszerződés érvénytelenségét eredményezi az is, hogy az árfolyamkockázatot a felperesre hárító szerződéses kikötés tisztességtelen. Ezt arra alapította, hogy a szerződéskötés során a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatás alapján a felperes nem volt tisztában az árfolyamváltozás kockázatával, ami miatt alappal gondolhatta úgy, hogy annak semmilyen reális valószínűsége nincs.

Kérte továbbá a per tárgyalásának a felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-483/16., C-51/17., C-118/17., C-38/17. és C-126/17. szám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződést a hitelező képviseletében annak meghatalmazottja írta alá az alperes és az autókereskedés között létrejött együttműködési megállapodás alapján. Álláspontja szerint a kölcsönszerződés pontosan tartalmazza annak tárgyát, mert a kölcsönt ugyan forintban határozták meg, de a szerződés egyéb rendelkezéseiből egyértelmű, hogy a kölcsön devizában került megállapításra, a devizaösszeget pedig a szerződésben meghatározott árfolyamokra figyelemmel kiszámítható módon tartalmazta. A THM a szerződésben egyértelműen szerepel, tartalmazza továbbá a szerződés az üzletszabályzatra

utalással a felperes által fizetendő költségeket. Hangsúlyozta, hogy a tájékoztatási kötelezettségének eleget tett, a szerződés 7. pontjába foglalt kockázatfeltáró nyilatkozat, valamint a szerződés részévé vált üzletszabályzat 18.3.4. pontja alapján a felperes számára világosnak és érthetőnek kellett lennie az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltételnek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 50.800 forint perköltséget és az államnak 95.300 forint le nem rótt eljárási illetéket.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 523.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződést kötöttek, amely fogyasztói szerződésnek minősült.

A kölcsönszerződés aláírása kapcsán megállapította, hogy az alperes jogelődje a Hpt.6.§ (1) bekezdésének a) pontja szerinti pénzügyi vállalkozásnak minősült, ezért a kizárólag hitelintézetekre irányadó Hpt.47.§-a szerinti szabályozás vele szemben nem volt alkalmazható. Az alperes együttműködési megállapodást kötött az autókereskedő-vel és meghatalmazta, hogy helyette és nevében, mint ügyleti képviselő aláírja a kölcsönszerződést, a ... képviselőjének aláírásával a szerződést a felek írásbeli alakban érvényesen kötötték meg. Utalt arra, amennyiben a szerződést aláíró személy nem rendelkezett volna meghatalmazással, álképviselőnek minősülne, azonban ez sem okozná a szerződés érvénytelenségét, mert a képviselt alperes utólag jóváhagyta az álképviselő eljárását, ezért az ügyintézőt úgy kell tekinteni, mintha szabályszerű meghatalmazással járt volna el.

Megállapította, hogy az 1959. évi Ptk.205/B.§ (1) bekezdés alapján az üzletszabályzat a felek szerződésének részévé vált, mert a szerződés 12. pontjába foglalt nyilatkozatával a felperes elismerte annak átvételét, megismerését és elfogadását. Megállapította, hogy a felperes álláspontjával szemben a szerződés tartalmazza annak tárgyát azzal, hogy pontosan tartalmazta a kölcsön összegét forintban, és az annak svájci frankban kifejezett összege a szerződés rendelkezései alapján a 6/2013. számú és az 1/2016. számú Polgári Jogegységi Határozatokban foglaltak szerint pontosan kiszámítható volt.

Alapítalannak találta a Hpt.213.§ b) pontjára alapított hivatkozást is, mert a kölcsönszerződés 9. pontja meghatározta a THM induló százalékos mértékét, amit az akkor hatályos 41/1997.(III.5.) Kormányrendeletnek megfelelően számított ki a hitelező.

Alapítalannak találta a tájékoztatási kötelezettség elmulasztására alapított hivatkozást, azt, hogy amiatt az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési kikötés tisztességtelen és a szerződés érvénytelen. A kölcsönszerződés tartalma, annak 7. pontja, valamint a részévé vált üzletszabályzat 18.3.4. pontja alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy az alperes a Hpt.203.§ (6) és (7) bekezdésének, továbbá a Kúria 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozatában foglaltaknak megfelelően adott tájékoztatást az árfolyamkockázatról. A tájékoztatás a laikus számára is világosnak, érthetőnek minősült, ami miatt a vizsgált kikötés tisztességtelensége nem volt megállapítható.

Úgy ítélte meg, hogy a felperes által megjelölt előzetes döntéshozatali eljárásokban születendő döntések a perben nem minősültek előkérdésnek.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett, annak megváltoztatását és a kereset teljesítését kérte. A kölcsönszerződés aláírásával kapcsolatban fellebbezésében már nem vitatta, hogy az alperes által meghatalmazott cégjegyzésére a kölcsönszerződést aláíró ... 2004. évtől jogosult volt, álláspontja

szerint azonban a kölcsönszerződést az alperes meghatalmazottjaként kizárólag ...írhatta volna alá, aki az együttműködési megállapodás megkötésekor a-t képviselte. Utalt arra, hogy az alperes a kölcsönszerződést aláíró ... álképviselő eljárását utólagosan nem hagyta jóvá. Továbbra is hivatkozott arra, hogy a felek a kölcsönszerződésben nem határozták meg, hogy a kölcsön folyósításának időpontjában mennyi a kölcsön forintösszegéhez képest számított svájci frank értéke, ami miatt a szerződés a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontja alapján semmis.

A Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontjára alapított semmisség körében azt kifogásolta, hogy a szerződés nem tartalmaz semmilyen költséget, díjat, amelyet a THM számításánál figyelembe kell venni.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségét azért kérte megállapítani, mert álláspontja szerint nem minősült megfelelő tájékoztatásnak az, hogy a szerződés rögzítette, a kölcsön devizában kerül nyilvántartásra és utal az üzletszabályzatra úgy, hogy a devizahitel kockázatát csak az üzletszabályzat tartalmazza. Kiemelte, hogy külön kockázatfeltáráó nyilatkozatot a felperes nem írt alá.

A másodfokú eljárásban hivatkozott arra is, az Európai Unió Bíróságának az elsőfokú ítélet meghozatalát követően meghozott C-126/17. számú határozatából is az következik, a kölcsönszerződésnek a kölcsön összegét mind forintban, mind devizában pontosan tartalmaznia kellett volna.

Kérte továbbá a másodfokú eljárásban a tárgyalás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. szám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte, annak helyes indokaira utalással, a tárgyalás felfüggesztését ellenezte.

A fellebbezés nem megalapozott.

A másodfokú bíróság a tárgyalás felfüggesztésére irányuló kérelmet nem teljesítette.

Az Európai Unióról és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 267. cikkében foglaltak szerint az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés hozatalára, e szerződés értelmezésére, az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése kérdésében.

A 3/2005.(XI.17.) PK-KK vélemény indokolása szerint amennyiben a bíróság arról szerez tudomást, hogy az előtte folyó perben bizonyított tények alapján felmerült jogkérdésben más polgári perben a jogviszony minősítés szempontjából azonos tényekre alapítottna a Pp.185/A.§-a alapján előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezhet, és a bíróság úgy ítéli meg, hogy az EK szerződés értelmezése, vagy a közösségi intézmények jogi aktusainak érvényessége és értelmezése szükséges, mert ezektől függ az ügy érdemi eldöntése, úgy az Európai Unió Bírósága döntésének közzétételéig a per tárgyalását a Pp.152.§ (2) bekezdése alapján felfüggesztheti. Az előzetes döntéshozatali eljárás és a jelen eljárás összefüggése csak akkor állapítható meg, ha az előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgált kérdés a kereset tárgya volt és a fellebbezés folytán tárgya a másodfokú eljárásnak is. Ezért a másodfokú bíróság azt tekintette át, hogy a keresetben és a fellebbezésben előadottak összefüggenek-e az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatal tárgyában folyamatban lévő ügygel, és annak alapján az ügy érdemi elbírálásának előkérdése-e az előzetes döntéshozatali eljárásban hozható határozat.

Ismert a másodfokú bíróság előtt, hogy a C-51/17. számú előzetes döntéshozatali ügy az árfolyamkockázat kérdésével kapcsolatos, elsősorban annak tisztázására irányul, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó, és a devizahitel-szerződések egyik főtárgyának tekinthető szerződési feltétel tisztességtelen jellege a 93/13. EKG irányelv alapján vizsgálható-e vagy sem. Az előzetes döntéshozatali eljárás az irányadó nemzeti jognak, a devizatörvények rendelkezéseinek azon az értelmezésén alapul, hogy az árfolyamrésszel együtt az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét is előíró, tisztességtelen szerződési feltétel kiesésével az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel jogalkotási beavatkozás következtében ex tunc hatállyal vált a szerződés részévé. Az árfolyamkockázatot érintő ex tunc hatályú beavatkozásra vonatkozó, a kevesebbről a többre (az árfolyam mikénti alkalmazásából az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségére) típusú következtetésen alapuló közvetett értelmezéshez azonban jogalkalmazói konszenzus nem fűződik. Az előzetes döntéshozatali eljárás tárgyává tett kérdések ennek megfelelően elődegesen nem valamely közösségi jogi aktus, hanem a nemzeti jog értelmezését igénylik, amit az Alaptörvény 28. cikkének értelmében az uniós jog primátusának elvét nem sértve a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük. Ebben a körben utal a másodfokú bíróság arra is, hogy az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta, a szerződés árfolyamkockázatot adósra telepítő, főszolgáltatást megállapító rendelkezése világos és érthető-e, ezért a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazásának megszüntetésére irányuló fogyasztói igényérvényesítés biztosításának nem lehet előkérdése az előzetes döntéshozatali eljárásban tisztázandó fenti kérdés.

A döntéshozatali eljárás tárgyát képező többi kérdés - így az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának mibenléte - azért nem érintette ezt a pert, mert a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége vizsgálhatóságának szempontjai körében a Kúria által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban az Európai Unió Bírósága már közzétette a C-26/13. számú ítéletét az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezéséről. A Kúria ennek alapján adott iránymutatást a 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatában az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata során alkalmazandó szempontokról. Az irányelv értelmezését megalapozó jogkérdésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat folytán az ismételten feltett előzetes döntéshozatali kérdés elbírálása, az irányelv újbóli értelmezése nem minősül jelen ügy előkérdésének, hiszen a jogvita az irányelv ismételt értelmezése hiányában is érdemben eldönthető.

Az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben a tényállást feltárta, abból helyes végkövetkeztetésre jutott, a másodfokú bíróság a kifejtett jogi indokaival is egyetértett, azokat csupán a fellebbezésen foglaltakra tekintettel egészítette ki az alábbiak szerint:

A fellebbezés tartalmából egyértelműen megállapítható, hogy a felperes már nem vonta kétségbe, hogy az alperest a szerződéskötés során a meghatalmazottként képviselhette, azt sem, hogy a kölcsönszerződést aláíró ... a törvényes képviselője volt. Álláspontja szerint az autókereskedésben a szerződést a hitelező képviselőjében aláíró személynek azért nem volt arra jogosultsága, mert a kölcsönszerződést annak a személynek - ... törvényes képviselőnek - kellett volna aláírnia, aki az együttműködési megállapodás megkötésekor a cégjegyzésére jogosult volt. Az 1959. évi Ptk.219.§ (1) bekezdése szerint más személy (képviselő) útján is lehet szerződést kötni. Az ennek kapcsán kialakult egységes ítélkezési gyakorlatot tükrözi az EBD2016.P.2. szám alatt közzétett elvi bírósági döntés, amelynek I. pontja szerint a pénzügyi intézmény az autókereskedő vállalkozással kötött megbízási szerződésben érvényesen létesíthet üzleti képviselői jogot arra vonatkozóan, hogy az autókereskedő a gépkocsi értékesítésekor az adásvételi szerződés megkötésével egy időben a vevővel a pénzügyi intézmény nevében kölcsönszerződést is

kössön. Tény, hogy a felek a Hpt.210.§ (1) bekezdése alapján a perbeli kölcsönszerződést csak írásban köthették meg érvényesen, amihez - a XXV. Polgári Elvi Döntés alapján - egyebek mellett szükséges volt, hogy a szerződésről készült okirat tartalmazza a felek, illetve - amennyien képviselő útján kötnek szerződést - képviselőik aláírását. A felek szerződése e követelményt kielégíti, hiszen tartalmazza mind az adós, mind a hitelező képviseletében eljáró aláírását. Az alperes, mind az együttműködési megállapodásban, mind a perbeli szerződésre vonatkozó külön meghatalmazásban meghatalmazta a-t arra, hogy nevében és képviseletében az adóssal kölcsönszerződést kössön. Mivel a meghatalmazott képviselő nem természetes személy volt, a képviseletből származó teendőket - így a szerződés aláírását - a meghatalmazott szervezet képviselőjének kellett ellátnia, akinek a képviseleti joga alapulhat törvényen, jogügyleten, illetve a képviselt személy szervezeti szabályzatán.

A perben nem volt vitás, hogy a kölcsönszerződés aláírásakor ... az alperes által meghatalmazott cégjegyzésére jogosult szervezeti képviselője volt, ezért az együttműködési megállapodás körébe tartozó jognyilatkozatot megtehetette, a szerződést tartalmazó okiratot az abban megjelölt hitelező nevében és képviseletében aláírhatta.

A felperes álláspontjával szemben az együttműködési megállapodásból, illetve a perbeli szerződés megkötésére adott külön meghatalmazásból nem tűnik ki olyan korlátozás, hogy az alperes által meghatalmazott a nevében és helyette csak úgy köthet szerződést, hogy a képviseletből származó teendőket - így a perbeli szerződés aláírását - csak ... végezheti el, ilyen következtetést abból sem lehet levonni, ha az együttműködési megállapodás megkötésekor kizárólag ő volt jogosult a meghatalmazott cég írásbeli képviseletére.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy az írásbeliséghez kötött és képviselő közreműködésével létrejött szerződés a képviselő útján eljáró szerződő fél aláírása szempontjából alakilag érvényes volt, mert a szerződést tartalmazó okiratból kitűnt, hogy a megállapodást ténylegesen aláíró természetes személy nem a saját nevében, hanem az okiratban megjelölt hitelező nevében és képviseletében járt el. A szerződést aláíró ... képviseleti jogosultságának fennállása kapcsán a fentiek szerint vizsgálható volt, hogy képviseleti jogát kitől és milyen formában származtatta, de nem volt szükséges, hogy a képviseleti jogosultság keletkezésének láncolata magából a kölcsönszerződést tartalmazó okiratból kitűnjön.

Annak vizsgálata során, hogy a kölcsönszerződés megfelel-e a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontjának, abból kellett kiindulni, hogy a peres felek szerződése devizaalapú kölcsönszerződés, amelynek lényege, hogy a szerződés tárgyát, vagyis a hitelező által folyósítandó kölcsön összegét és az adós tartozását, azaz a törlesztőrészletek összegét egyaránt devizában határozzák meg, így az adós tartozása devizában keletkezik, a kölcsön folyósítására és a törlesztésére pedig forintban kerül sor, azaz az ún. kirovó és lerovó pénznem eltér egymástól: a kirovó pénznem deviza, a lerovó pénznem pedig forint. A felek a kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsönösszeg meghatározása során két módot választhattak, vagy az érintett devizanemben jelölik meg pontosan a kölcsön összegét - ebben az esetben a folyósítás időpontjában irányadó árfolyamtól függ a kölcsönként folyósítandó forintösszeg - vagy azt a forintösszeget határozzák meg, amelynek a folyósításkor alkalmazandó árfolyamon az adott devizanemre átszámított összege az adós kirovó pénznemben meghatározott tartozása. A 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat III/2. pontja szerint mindkét meghatározás alkalmazása a tartozás egyértelmű meghatározására. Ennek megfelelően foglalt állást a Kúria az 1/2016. számú Polgári Jogegységi Határozat 1. pontjában úgy, hogy a devizaalapú fogyasztási és lakossági kölcsönszerződés abban az esetben is megfelel a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontja által előírt követelménynek, ha az írásba foglalt szerződés - ideértve az annak a szerződéskötéskor

részévé vált általános szerződési feltételeket is - a kölcsön összegét forintban (lerovó pénznem) határozza meg, feltéve hogy az így meghatározott kölcsönösszeg devizában (kirovó pénznem) kifejezett egyenértéke pontosan kiszámítható az átszámítás szerződésben rögzített későbbi időpontjában, ennek hiányában a folyósításkor, az akkor irányadó árfolyam figyelembevételével.

A felperes álláspontjával szemben ezzel ellentétes következtetés nem vonható le az Európai Unió Bírósága 2018. február 22-én kelt C-126/17. számú ítéletéből sem, mert aszerint sem kizárt, hogy a felek a kölcsönszerződés kirovó pénznemben meghatározott összegét a folyósítás időpontjában érvényes árfolyamtól tegyék függővé. Ez esetben a szerződés megfelel a 93/13/EGK Tanácsi Irányelv 4. cikk 2. bekezdésének és 5. cikkének is, ha a ténylegesen kölcsönadott összeg számítási módszerei, valamint az alkalmazandó árfolyam átlátható, a szokásosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára is értelmezhető.

A perbeli szerződés a fenti követelményeknek megfelel, a 4. pontja egyértelműen rögzíti a lerovó pénznemben folyósítandó kölcsön összegét 1.588.999 forintban, a 6. pontja meghatározza a kirovó pénznemet svájci frankban, valamint az átváltáskor irányadó árfolyam típusát (BB Nyrt. számlakonverziós vételi árfolyama). Az üzletszabályzat 18.3.2. pontja az átváltás módjáról akként rendelkezett, hogy a hitelfolyósítás napját követő első banki nap végén érvényben lévő árfolyamon kell a számítást elvégezni. Mivel a felek szerződése biztosítja a kirovó pénznemben meghatározott és folyósított összeg lerovó pénznemre történő átszámítását, ezért a Hpt.213.§ (1) bekezdés a) pontja szerinti követelmény teljesült, ezt az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg.

A felperes fellebbezési álláspontja szerint a kölcsönszerződés azért ütközött a Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontjába, mert abban kizárólag a THM került feltüntetésre, de nem tartalmaz semmilyen költséget, díjat, amelyet a THM számításánál figyelembe kell venni. E jogszabály szerint azonban a szerződés semmisségét az eredményezi, ha nem tartalmazza az éves, százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, az annak számítása során figyelembe nem vett egyéb - esetleges - költségek meghatározását és összegét, vagy ha az ilyen költségek pontosan nem határozhatók meg, az ezekre vonatkozó becslést. A semmisség oka tehát a jogszabály rendelkezéséből következően a THM éves százalékos mértéke, valamint az annak számítása során figyelembe nem vett egyéb költségek feltüntetésének a hiánya, a felperes azonban nem ezekre a körülményekre hivatkozott, hanem arra, hogy a szerződés a THM számításánál figyelembe vett költségeket nem tartalmazza, ami nem eredményezi a Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontja szerint annak semmisségét. Ezen túl az üzletszabályzat 17.2. pontja rögzíti, hogy a hiteldíj számítása során az alperes az ügyleti kamatokat, valamint egyéb díjakat és költségeket vett figyelembe, a 17.3. pontban pedig rögzítette a hitelhez kapcsolódó egyéb díjakat, költségeket és felmerülésüknek a feltételeit. Ezért a szerződés a Hpt.213.§ (1) bekezdés b) pontja alapján sem érvénytelen.

Az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben az adósra hárító szerződéses kikötés a felperes álláspontjával szemben önmagában arra tekintettel nem minősül tisztességtelennek, mert külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, hanem a kockázatra vonatkozó tájékoztatást a szerződés tartalmazza. Ez a következtetés felel meg a BDT2016. 3457 számú eseti döntéssel is alátámasztott ítélkezési gyakorlatnak. Mivel külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, a szerződés rendelkezéseinek vizsgálatával kellett megállapítani, hogy a fogyasztó a Kúria 2/2014. Polgári Jogegységi Határozatában elvárt tartalmú tájékoztatást megkapta-e. A szerződés 6. és 7. pontjából, az üzletszabályzat 18.3.2. pontjából az átlagos fogyasztó számára is világosan megállapítható volt, hogy a forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége a svájci frank árfolyamának változásától függően változik, ami miatt árfolyam különbözet kerül érvényesítésre, aminek mértéke az árfolyam ismeretében egyszerű szorzási művelettel az üzletszabályzatban írt képlet szerint meghatározható.

A szerződés 7. pontjában - és az üzletszabályzat 18.3.4. pontjában - kifejezetten szerepel, hogy az árfolyamváltozás kockázatot jelent, és az is, hogy az árfolyamkockázatból eredő kockázatot teljes mértékben, tehát korlátozás nélkül az adós köteles viselni. A kölcsönszerződés feltételeiből felismerhető volt, hogy annak a devizának az árfolyama, melyben a kölcsönszerződést megkötötték megváltozhat, valamint az is, hogy az árfolyam változása a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire milyen jelentős gazdasági következményekkel járhat, a futamidő meghosszabbítását, illetve a törlesztőrészek növekedését eredményezheti, de a teljes hátralévő tőketartozást is növelheti.

Kétségtelen, hogy a szerződés fenti rendelkezésinek megismerése, megértése az egyedi szerződés és az üzletszabályzat gondos áttanulmányozását igényelte. A fogyasztót is terhelő együttműködési kötelezettségből eredően a jóhiszeműség és a tisztesség követelményeire is tekintettel ugyanakkor a fogyasztótól is minimálisan elvárható, hogy a nagy összegű, hosszú távra szóló pénzügyi ügylet jellegéhez, a vállalt kötelezettség mértékéhez igazodóan tájékozódjon a szerződés megkötése előtt, tanulmányozza a szerződést, szükség esetén az egyes, általa nem érthető rendelkezésekről tájékoztatást kérjen. A Kúria 6/2013. számú Polgári Jogegységi Határozata szerint az, hogy a felperes saját személyes előadása alapján nem olvasta el a szerződést, nem róható az alperes terhére.

A felperes fellebbezési álláspontjával szemben ... tanúvallomásából nem vonható le következtetés arra, hogy az alperestől olyan tartalmú tájékoztatást kapott, amely szerint nem, vagy csak korlátozott mértékben terheli árfolyamkockázatból eredő többletfizetési kötelezettség, hiszen ez nem következik abból, hogy a devizaalapú hitel még akkor is kedvezőbb lehet a forinthitelnél, ha az árfolyam változása eléri a 10%-ot.

Mindezek alapján az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel nem tisztességtelen és a perbeli kölcsönszerződés ebből az okból sem érvénytelen.

A fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A sikertelenül fellebbező felperes a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni az alperes részéről felmerült másodfokú perköltséget, mely a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján megállapított általános forgalmi adóval növelt ügyvédi munkadíj. Viseli továbbá a saját másodfokú költségeit. A felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt 51.160 forint fellebbezési illetéket az Itv.74.§ (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles az államnak megfizetni.

Pécs, 2018. május 17.

Dr. Zóka Ferenc s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács János s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró